REDACTIUNEA,
Administratiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30*.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 22. **Brașov, Miercuri 29 Ianuarie (11 Februarie).** 1903.

Procese politice.

I.

Nouele isprăvi ale procurorilor în persecutarea pretinșilor agitatori ai naționalităților, precum și împrejurarea, că în timpul de față procesele politice au ajuns a fi mai dese și mai generale ca ori și când în anii trecuți, fac ca lumea să se întrebe, ce este asta, încătrău vor să mâne lucrurile guvernanții noștri unguri?

Politica de „adevărat liberalism“ a guvernului Szell s'a deochiat deja de mult și desăvêrșit. Nici un om cuminte nu mai dă o para frântă pe ea, după esperiențele celor trei ani trecuți. Cu tóte acestea nu fără reson se întrébă mulți dintre cei-ce urmăresce cu atențiune și cu seriositate mersul evenimentelor interne, de ce tocmai acuma s'a pus în lucrare cu atâta ostentațiune aparatul Curților cu jurați în afaceri ale presei? De ce guvernul Szell găsesce tocmai în dilele acestea ocasiunea binevenită spre a urmări prin procurorii sei pressa naționalităților pe tótă linia, a Românilor, a Germanilor, a Slovacilor și Sêrbilor de-o potrivă?

Să ne aducem aminte că primul ministru Szell a ajuns la putere pe basa unui compromis, ce l'a încheiat cu tóte partidele maghiare din dietă și cu cele oposiționale, compromis care a fost scos din șea pe fostul ministru-președinte Banffy.

Să ne aducem aminte mai departe, că la un an după ce guvernul Szell și-a desfășurat programul sêu în dietă, a fost bănuit și învinuit de cei din stânga estremă, în frunte cu Komjathy, că nu urmăresce o politică națională maghiară destul de lămurită și energică față cu naționalitățile.

Să ne reamintim, că din momentul căderii sale dela putere Banffy cu grupul sêu, înălțând flamura șovinismului agresiv și pe față militant, au atacat la rêndul lor cu cea mai mare vehemență guvernul Szell, pe motiv, că nu și-ar împlini datoria națională fiind-că ar procede prea slab în suprimarea așa diselor agitațiuni naționaliste din sînul popórelor nemaghiare.

Să nu uităm nici de enunciațiunile lui Szell, care a declarat în cameră, că el va trata cu egală bunăvoință și pe naționalități, dér pe „agitatori“ îi va urmări fără crutare.

Să ne dăm sémă în fine de situațiunea presentă, de faptul, că astădi guvernul Szell, fiind strîmtorat de cătră oposițiune în cestiunile militare și mai avênd înaintea sa încă și delicata problemă a resolvării parlamentare a proiectelor pactului, este în pericol de a-și perde tot terenul de sub picióre, décă nu va dovedi măcar prin procesele politice, ce le intentéză Nemaghiarilor, că este destul de pătruns de misiunea sa națională maghiară, ca să nu pótă fi bănuit, că vinde țéra Austriacilor și Nemților.

Avênd în vedere tóte aceste vom înțelege, de ce tocmai în momentele de față procurorii desfășură o activitate atât de febrilă în Ardél și nu mai puțin în Bănat și în Ungaria de nord.

Étă de unde vine, că în timpul din urmă procesele de presă urméză așa de des unul după altul.

Isvorul prigonirei politice e vechiŭ, prea bine cunoscut de toți.

E politica de maghiarisare forțată, care a crescut și s'a desvoltat cu anii sub înriurirea șovinismului dominant, într'un mod, încât nici guvernul, nici dieta nu o mai pot dirige, ci sunt diriși de ea.

In articolul următor vom cerceta mai de aprópe peripețiile prin cari a trecut și trece acéstă nenorocită politică.

Cehii tineri. In tabăra Cehilor tineri pare a se pregăti o importantă întorsătură politică, o mișcare spre a da politicei lor de până acum o altă direcțiune. Sâmbăta trecută conducătorii Dr. *Kramarz*, Dr. *Paçak* și Dr. *Herold* au făcut declarațiuni importante la clubul cetățenilor din Praga.

Dr. *Herold* a dis: „Politica dreptului de stat, consequentă, duce la politică *pasivă*. Clubul ceh tînêr să se depărte în luptă crâncenă contra centralismului, de altă parte trebue să grijéscă de exigențele culturale, naționale, economice și financiare ale poporului ceh. Acéstă posiție ne constrînge a împărți programul nostru într'un program al *viitorului* și altul al *presentului*“.

Dr. *Kramarz* a dis: „Mai înainte nisuiam spre dreptul de stat, pentru-ca Austria să devină mai bună. Era însă greșit. Astădi când nu se póte cugeta la dobêndirea dreptului de stat, trebue ca mai întâiŭ să tindem către o Austrie mai bună, înainte de ce am puté păși către eluptarea dreptului de stat. *Cu o politică de catastrofe nu ne ajungem scopul*, ci numai prin lucrare culturală, economică, prin neîntreruptă lucrare“.

Declarațiile acestea se interpretéză ca o pregătire a Cehilor tineri spre o nouă orientare politică și sunt viu comentate în cercurile politice din Boemia.

Regele Eduard și Irlandesii. Din Londra se anunță, că la dorința espresă a regelui Eduard, se vor modera mĕsurile escepționale față de Irlandesi. In 16 districte s'au suspendat deja aceste mĕsuri. In urma acésta deputații *Reddy*, *Redmond* și *Roch*, precum și consilierul *Lowry* au fost liberați din închisóre. Au rĕmas însă închiși deputații *O'Drunel* și *Duffy*. Regele, se dice, are intenția să reguleze definitiv și cestiunea limbei în Irlanda.

Serbarea dilei de 24 Ianuarie.

Craiova, 25 Ian. 1903.

Acéstă di mare pentru prima-óră s'a serbat în ĕst-an și aici, nu numai de școlari și de personalul didactic, ci de întreg publicul ca o adevĕrată sĕrbătóre națională. Stradele erau înfrumsețate cu stindarde, tribunalele și prăvăliile, ca și școlile, erau închise. La 9 óre a. m. s'a făcut în amfiteatrul liceului serviciu religios cu corul bisericei Sf. Ilie, condus de unul din măestri de musică vocală ai liceului. D-l director a ținut, înaintea elevilor întruniți în amfiteatru și a unui public însemnat, un interesant discurs de ocasiune.

La 4 óre p. m. s'au întrunit în curtea bisericei catedrale Madona, elevii tuturor școlelor din localitate și un numĕros public din tóte clasele societății; s'a servit un *Te Deum*, și la urmă d-l general Angelescu, vice-president în comitetul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, secțiunea Craiova, a ținut o alocuțiune plină de entusiasm. Corul bisericei, sub inteligenta conducere a d-lui Cotărescu, a cântat imnul național. Apoi toți membrii Ligei, purtând cocarde tricolore și însoțiți de publicul asistent, au condus, în cântecele musicei militare, stindardul Ligei până la teatrul național.

Aci, sala era împodobită în mod sĕrbătoresc, și pentru séra la órele $8\frac{1}{2}$ s'a organisat o strălucită serată artistică literară. Solemnitatea s'a început cu imnul regal, cântat de corul bisericei Madona, după care a urmat „Visul Românei“, o frumósă alegorie, jucată de trupa dramatică a Craiovei.

Apoi, d-l Gr. *Tocilescu*, renumitul istoric și profesor al universității din Bucuresci, energicul, zelosul și neobositul apostol al ideilor naționale, venind din capitală la rugarea comitetului Ligei, ține o admirabilă conferință despre însemnătatea dilei de 24 Ianuarie și despre scopul Ligei. Intre aplausele entusiaste ale numĕrosului și alesului public, — lucru neobicinuit la noi, chiar prin staluri se vedeau

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Păstravul.

De André Theuriet.

„Bucătărésă!“

„D-le Sourdat?“

„Să vedi de păstrav. Ingrijesce-te de pĕtringei, usturoiŭ, laur, cimbru, cépă și de alte zarzavaturi trebuinciόse“.

„Fiți liniștit, nu va lipsi nici un zarzavat din câte trebuesc“.

„Nu uita însă înainte de tóte oțetul și puțină lămâie... La dece și jumĕtate să fie pusă masa. La un-spre-dece precis să fie gata dejunul... Nu la unspre-dece și cinci minute — la unspre-dece. Mai înțeles?“

După-ce dăduse bucătăresei sale în ton brusc ultimele ordine, domnul Sourdat, judecătorul de instrucție de pe lângă tribunalul din Marville, plecă vesel și cu pași cadențați și traversând piața ajunse la palatul de justiție, care era situat din jos de subrefectură.

D-l Sourdat era burlac în etate de patru-deci și cinci de ani, și cu tóte că era cam gras, era fórte sprinten, avea nisce umeri lați și era voinic; avea o voce aspră, un cap rotund cu pĕrul tuns până la piele, ochi suri, cari clipeau severi și nemiloși de sub sprâncenele stufóse; buze subțiri, gura mare și nisce obraji roșii împrejmuiți de o barbă rară...

Domnul Sourdat nu se putea numĕra între ómenii delicați și politicoși. Din contră îi plăcea să se fălescă cu caracterul sĕu brutal. Despot și certăreț în biuroul sĕu, se rĕstia cătră toți, cari îi veniau în cale. Nemilos ca o piétră cătră inculpați, mojic față cu martorii, aspru față cu apĕrătorii, era ca un scaiŭ. Cine se apropia de el, se ințepa. Tótă lumea se feria de el ca de foc și nimenia nu-l iubia.

Și totuși omul acesta de fer avea și el două greșeli. Una era, că avea același nume de botez ca și păstoriul Nemorin, ceea ce îl făcea ridicol, a doua: că era mare gurmand. Intr'o împrejurime de 10 mile îndepărtare de la orășelul somnoros situat la marginea unei păduri la pólele Ardennilor belgiani erau cunoscute isprăvile culinare ale domnului judecător.

Se dicea, că judecătorul nu mânca diminéța, de cât nisce pescișori verdi, pentru-că el era de părere, că după repausul de nópte și după muncă numai carnea fragedă a acestor pesci îl póte înviora. Tot el a fost acela, care a iscodit, că racii înainte de a se fierbe în apă, ca de obiceiŭ, trebuesc scăldați într'o baie fierbinte de lapte. Numai prin acéstă baie căpĕtă racii gustul fin, care îl încânta pe domnul judecător.

Intr'o di, când povesti acéstă iscoditură parochului de la St. Victor, venerabilul părinte nu putù să nu ridice mânile spre ceriŭ și să nu esclame: Admirabil! Ne mai pomenit, d-le Sourdat... de sigur, că îmi va fi permis, în taină, să gust și eu din acele mâncări escelente. Dér îți spun, așa o sensualitate este un mare păcat și d-vóstră veți avé să dați sémă despre acésta înaintea scaunului de judecată a milostivului nostru creator!“

La aceste vorbe cucernice, Sourdat rĕspundea cu un rîs ironic, spunênd venerabilului sĕu vecin o glumă din cele mai grosolane. Dér pentru astădi îl învitase dinpreună cu pe actuarul la dejun. I-se trimise în ajun din Semois un păstrav mare de doi funți, care fusese prins din pĕrĕul de acolo cu apa curată ca cristalul. Era pescele lui favorit și cu gătirea lui se petrecea de obiceiŭ tótă înainte de amiadă. — Păstravul după-ce se gătise bine, îl lăsa să se răcéscă și se punea pe masă împreună cu zarzavaturile, în cari a fiert.—Sourdat se aședă la masă și începù să studieze actele unui proces.

Se făptuise o crimă mare, care provocă sensație generală. Săptĕmâna trecută se găsise în pădure cadavrul unui pădurariŭ. Se credea, că omorul a fost făptuit de nisce braconieri prinși în flagrant, dér martorii ascultați în loc să lămurescă afacerea, mai mult o încurcau. Crima se săvêrșise într'un luminiș, unde nisce cărbunari ardeau cărbuni. Din depositiile martorilor, judecătorul deducea, că acei cărbunari în nóptea respectivă lipsiau de la stabilimentele lor, ér grămedile de lemne erau lăsate în grija fetei vătavului de cărbunari. Cu tóte acestea, judecătorul dispuse cercetare contra unui flăcău de vr'o 25 de ani, un băiat fórte cum se cade, dér care avuse mai înainte o certă cu pădurariul. In cursul cercetării chemă și pe fata vătavului la ascultare.

multe dómne de elită, carĭ nu mai aflaseră bilete de lojĭ séu benoare, — D-l Tocilescu ne ţinù ca fermecaţĭ sub magistrala sa voce o oră şi jumĕtate. D-sa puse în o viuă lumină marea însemnătate istorică a lui Alesandru Ioan I. Cuza şi a domniei sale. Ne arată, cum numai un om ca colonelul Cuza, prin caracterul şi educaţiunea sa în ideile cele nouĕ ale veacului, ajutat de prudenţa şi agerimea compatrioţilor sĕi, putea duce la îndeplinire principiile partidului naţional de la 48; cum numai un domn român ca el putea face împroprietărirea ţĕranilor, dând poporului dela sate, care formézá temelia naţionalităţii române, o patrie ce nu o avea, şi numai un domn ortodox putea sĕvîrşi secularisarea moşiilor mănăstirescĭ, din carĭ se întîmpină adĭ cea mai mare parte a cheltuelelor statului. Cuza era *omul epocei, om nou la legĭ nouĕ*, cum îi dicea Cogălniceanu în discursul adresat la alegerea lui. „Bun şi drept mai ales pentru aceia, pentru carĭ mai toţĭ domnii trecuţĭ au fost nepăsătorĭ séu rĕi“, chemarea lui era de a începe o eră de pace, de dreptate şi de mărire naţională, reîntroducênd în mijlocul claselor sociale strămoşésca frăţie, şi grăbind sosirea din nou a acelor gloriόse timpurĭ ale naţiei nóstre, când Alesandru cel bun dicea ambasadorilor împĕratului din Bizanţiu: „*România nu are alt ocrotitor, decât pe Dumnedeu şi sabia sa*“.

Prin marile acte ale domniei sale, Cuza pregăti terenul dinastiei Hohenzollern şi situaţiunea de adĭ a regatului român, cum a recunoscut'o cel di'ntâiŭ M. S. regele Carol.

In acea oră solemnă, oratorul evocà înaintea nóstră marile umbre ale bărbaţilor de stat, fără carĭ aceştĭ glorioşĭ suveranĭ nu şi-ar fi putut îndeplini misiunea lor: a lui M. Cogălniceanu, care, ca istoric, ca orator şi om de acţiune, a pus puternica sa mână la facerea unirii, la împroprietărirea ţĕranilor şi la rĕsboiul pentru independenţă; a lui Ioan Brătianu, a lui Lascar Catargiu, şi ale altora, carĭ prin patriotismul şi înţelepciunea lor şĭ-au pregătit cele mai frumóse paginĭ în istoria României, aducêndu-o unde se află astădĭ.

Dér — continuă oratorul în a doua parte a discursului sĕu — opera începută sub domnia lui Cuza şi adusă până unde se află astădĭ prin sabia şi tactica marelui căpitan de la Plevna, recunoscut ca cel mai înţelept din suveranii Europei, încă nu e terminată. Românii au sĕ facă mult încă pentru cultura şi bunăstarea materială a ţĕrii lor. Dér în acelaşĭ timp nu trebue sĕ uite, că România ar fi prea slabă şi prea espusă vînturilor politice venite din afară, décă n'ar avé în jurul sĕu atâtea milióne de fraţĭ de acelaşĭ sânge, pentru a căror esistenţă naţională ea, la rêndul sĕu, este un puternic sprijin moral. Este dér o datorie sfântă şi un interes capital al Românilor din regat, ca sĕ stăruiéscă pe tóte căile legale şi sĕ ajute pe fraţii lor sĕ-şĭ păstreze limba şi naţionalitatea, sĕ-şĭ créscă tinerimea în tradiţiunile şi spiritul rassei lor şi sĕ-şĭ cultive artele şi literatura conform geniului lor naţional. Acesta este scopul şi înalta chiemare a „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“. In cercul acestei sacre instituţiunĭ, trebue dér sĕ între adĭ toţĭ câţĭ cugetă şi simt românesce.

După discursul d-lui Tocilescu, publicul a fost desfătat prin un frumos concert, esecutat de primii artiştĭ de musică vocală ai teatrului nostru, d-nii Băjenaru, Ghimpeţianu şi d-na Margareta D. Dimitrescu, şi pe urmă de elevii şcólei normale de învĕţătorĭ, carĭ ne înveseliră prin danţurile naţionale „Romana“, „Romanul“ şi „Hora“ cu chiote, minunat esecutate. Serata s'a terminat érăşĭ cu corul d-nului Cotarescu, prin imnul naţional „Deşteptă-te Române“ pe la óra 1 din nópte.

Ca membru al Ligei nu pot încheia acéstă scurtă dare de sémă, fără de a aminti cu laudă şi recunoscinţă numele mult stimatului nostru cetăţén, d-l C. *Ciocazan*, advocat şi representant al Craiovei în camera legislativă, care orĭ când e vorba de o idee séu un scop naţional, sacrifică cu o rară generositate timp, ostenélă şi cheltuelĭ. D-sale mai mult decât tuturor, ca membru în comitetul Ligei şi în comisiunea pentru organisarea serbării, îi datorim şi astă-dată cea mai frumósă serbare, care s'a făcut la noi până acum întru amintirea dilei de 24 Iannarie, în care la 1859 s'au unit cele douĕ ţĕrĭ române şi, la 1891, s'a înfiinţat Liga „pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“.

M. Străjanu.

Procesul de pressă al „Tribunei“.

Cluşiŭ, 6 Februarie 1903.

Pe lângă cele comunicate deja despre procesul judecat la curtea cu juraţi de aicĭ contra lui Gh. Mohan fost responsabil pentru redacţia „Tribunei“, viu a vĕ mai trimite unele detailurĭ.

In cursul ascultării inculpatului, preşedintele i-a pus lui Mohan în diferite rêndurĭ întrebarea, décă scie cine a scris articolele, pentru carĭ este dat în judecată?

Mohan rĕspunde, că asta nu póte s'o scie, şi nicĭ că s'a interesat de a cunósce numele autorului, de óre-ce când a fost angajat ca redactor responsabil, i-s'a spus, că acésta nu-l privesce pe dênsul. Inculpatul declară în diferite rêndurĭ, că nu se simte vinovat, şi întrebat décă ia rĕspunderea, întâiŭ şovăesce şi numai după aceea declară, că ia rĕspunderea.

Procurorul în rechisitoriul sĕu a dis cam următórele:

„Décă urmărim mişcările politice în aceştĭ din urmă 50 anĭ, cu regret observăm, că naţionalităţile atacă neîncetat zidurile ideei de stat maghiar şi că între naţionalităţĭ Românii sunt aceia, carĭ asediézá mai violent instituţiile nóstre legale. In sala justiţiei însĕ nu sunt a-se judeca curentele politice, ci trebue pedepsit delictul ce s'a sĕvîrşit.

„Dintre cele 12 foi române, pe carĭ trebue sĕ le controlez în circumscripţia mea, dice mai departe procurorul, singură „Tribuna“ este aceea, care publică articole pasibile de penalitate. Şi de repeţite orĭ vedem, că trasă la rĕspundere, trimite pe banca acusaţilor câte un ţap de expiare.

„Din fie-care cuvênt al articolelor incriminate transpiră ura contra a tot ce este maghiar. Despre Sĕcui de esemplu, susţine „Tribuna“, că trăesc ca nisce paraziţĭ din sĕul Maghiarilor, pe când este sciut, că Sĕcuii emigrézá din patrie, fiind-că n'au din ce trăi, ér Românii stau acasă şi trăiesc în belşug.

„Anul 1848 a adus între alte libertăţĭ şi libertatea presei, trebue sĕ veghiăm însĕ, că acea libertate sĕ nu devină libertinagiu.“

Pledoaria apĕrătorului Dr. *Cassiu Maniu* a fost la înălţime academică şi sper sĕ vi-o pot trimite în extenso.

Public a fost fórte mult de faţă la proces şi urmăria desbaterile cu viu interes.

Sentinţa cu amenda enormă de 11,000 corόne a provocat sensaţie generală.

g.

Condamnarea a trei Slovacĭ.

Scim, că la 26 Ianuarie s'a început înaintea tribunalului din Nitra judecarea unui proces interesant. D-nii Dr. Rudolf *Marcovicĭ*, advocat în Vágujhely, Dr. Iuliu *Marcovicĭ*, medic tot acolo, şi Ludovic *Ciulik*, preot evang. în O-Turó au fost traşĭ pe banca acusaţilor şi învinuiţĭ de „*agitaţie contra naţionalităţii*“, ce ar fi comis'o prin nisce vorbirĭ ţinute cu ocasia ultimelor alegerĭ dietale, când Dr. Rudolf Marcovicĭ şĭ-a pus şi el candidatura în cercul Vágujhely.

Procesul a durat, cu unele întreruperĭ, de la 26 Ianuarie până la 7 Februarie. Au fost ascultaţĭ peste o sută de martorĭ.

Atât la interogatoriu, cât şi în decursul apĕrării, acusaţii au resfrâns cu argumente temeinice învinuirile procurorului.

In rechisitorul sĕu, procurorul Dr. *Chudowszky* Geza i-a tractat pe acusaţĭ, ca pe nisce duşmanĭ ai statului şi nepatrioţĭ.

„Orĭ nu este duşman al ideii de stat — dise el — acela care în calitatea sa de advocat, trăind pe pămênt maghiar şi hrănindu-se cu pâne maghiară, totuşĭ se declară *Slovac*, aci în faţa justiţiei, cum a făcut Dr. Rudolf Marcovicĭ? ..... Patriot este cel, care se duce la Praga după sfat politic şi propagă aicĭ, că din punct de vedere *cultural*, Slovacii sĕ se sprijinéscă pe Cehĭ? ..... Se póte numi patriot medicul Iuliu Marcovicĭ, pe care viceşpanul comitatului l'a pus sub cercetare disciplinară pentru sentimentele sale *nepatriotice*? Póte fi socotit patriot preotul Ludovic *Ciulik*, care în adunarea bisericéscă districtuală din Pojun vorbind *slovăcesce* a protestat în contra întroducerei limbei maghiare ca limbă oficială, şi când îl huiduesc, el continuă a vorbi *nemţesce*, dér unguresce nu vré sĕ vorbéscă? .... Acusaţii au făcut *agitaţie* şi prin faptul, că s'au declarat aderenţĭ ai partidului *naţional* slovac. După lege în Ungaria esistă o singură naţiune: cea maghiară! *Naţionalităţile nu pot fi socotite, decât ca grupurĭ sociale* .... Cel ce crede şi lucrézá altfel, acela *agită în contra statului ungar*“....

Acusaţii au fost apĕraţĭ de d-l Dr. *Feynor*. Pledoaria sa a fost strălucită, accentuând cu deosebire dreptul limbei materne şi citând legea de naţionalităţĭ. A vorbit însĕ la urechĭ surde.

In 7 Februarie s'a publicat sentinţa pe care organul naţional al Slovacilor „Narodnie Noviny“ o comunică în ediţie separată. Sentinţa este următórea:

1. Dr. Rudolf *Marcovicĭ* a fost condamnat la **5 lunĭ închisóre de stat şi 500 corόne amendă.**

2. Ludovic *Ciulik* condamnat la **3 lunĭ închisóre de stat şi 300 corόne amendă.**

3. Dr. Iuliu *Marcovicĭ* condamnat la **2 lunĭ închisóre de stat şi 200 corόne amendă.**

Afară de acésta toţĭ trei condamnaţii sunt datorĭ a plăti *2000 cor.* cheltuelĭ de proces.

Contra sentinţei s'a dat apel.

Procesele de la T.-Mureşului.

Din causa lipsei de spaţiu nu putem da tóte detailurile proceselor intentate deputatului *Korodi*, advocatului Dr. *Orendi* şi candidatului de advocat Dr. *Liess*.

Ne simţim însĕ obligaţĭ a reveni măcar cu câte-va estrase asupra acestor procese, mai ales, că unul dintre articolele incriminate se referă la fapte petrecute în mijlocul Românilor şi nu este alta de cât traducerea comentată a unui articol publicat în „Tribuna“ în vara anului 1900.

Cetitorii îşĭ vor fi aducênd aminte, că despărţĕmêntul sătmărean al „Asociaţiunei“ nu şi-a putut ţiné adunarea la 1900 din causă, că a fost interdisă şi că concertul anunţat în Baia-mare de către tinerimea română a trebuit sĕ se ţină într'o şură din Hidiaga, din causa, că autorităţile din Baia-mare au găsit de cuviinţă sĕ nu permită ţinerea acelui concert.

Aceste fapte le-a înfierat „Tribuna“

Şi din acest moment începù încurcătura. Fata nu s'a presentat şi s'a ascuns undeva. Judecătorul trimise gendarmii sĕ o caute. Pe la órele 10 se deschide uşa cabinetului de instrucţie şi întră sergentul de gendarmĭ.

„Ce veste?“ întrebà Sourdat indispus.

„Nimica nou... Am patrulat tótă pădurea. Fata nu e nicăirĭ. Cărbunarii sunt şi ei îngrijaţĭ“...

Judecătorul se uità la cias. — Dece şi un sfert. Inainte de a-i veni óspeţii, avea de gând sĕ mai arunce o privire asupra mesei, sĕ vadă décă totul este în ordine. Işĭ desbrăcà roba şi luându-şĭ surtucul, plecà spre locuinţă.

* * *

Sufrageria era bine aranjată. In mijlocul ei masa pusă şi pe ea trei tacâmurĭ. Două garafe cu vin roşu erau în mijlocul mesei, la drépta salată verde, la stânga un blid cu racĭ, ér între acestea un alt blid lungueţ, avênd pe marginĭ petrinjei şi în mijloc păstravul. Burta lui argintie avea nisce puncte roşii, spinarea albăstrue era niţel crepată, aşa că se vedea carnea lui albă şi gustósă. In gură ţinea un trandafir. Alăturea într'o cană era sosul, gros ca gelée, oferind nasului un miros din cele mai plăcute.

Indisposiţia judecătorului începù sĕ dispară.

De-odată însĕ se aude afară o voce femeiéscă:

„Lasă-mĕ sĕ întru. Trebue sĕ vorbesc cu d-l judecător!“

In acelaşĭ moment, un braţ pe jumĕtate gol îl dĕdù pe actuarul Toucheboeuf la o parte şi o tînĕră fată întrà în odaie.

Sveltă, pârlită de sóre, cu capul gol şi cu pĕrul despletit. In picióre nisce papucĭ, fără ciorapĭ. Un jacheţel sur şi o rochie roşie-brună îi acopereau membrele obosite şi pieptul ei de copilă. Arşiţa sórelui şi drumul lung îi înroşiră faţa. Ochii ei negri scânteiau de sub pĕrul care se lăsase în neregulă peste frunte. Fata abia mai putea respira, buzele îi tremurau.

„Ce va sĕ dică larma asta?“ dise judecătorul încruntându-şĭ fruntea.

„Este fata cărbunariului“, rĕspunse actuarul Toucheboeuf, „venise la cabinet, imediat după-ce aţĭ plecat şi de acolo a venit ca o nebună la locuinţa D-vóstrĕ, spre a fi ascultată“.

„Aha“, murmurà judecătorul „acum ţi-e de grabă, după ce trei dile ai stat ascunsă!“

„Aveam motivele mele“ rĕspunse fata aruncând o privire fugitivă asupra mesei şi asupra celor doi bărbaţĭ.

„O sĕ vedem îndată motivele d-tale“, replicà judecătorul mânios „dér o sĕ ţĭ pară rĕu!“ — El îşĭ scóse ciasornicul: „Unspredece fără un sfert. Mai avem timp... Toucheboeuf, alăturea găsescĭ rechisite de scris... Sĕ ascultăm fata..“

Actuarul luà hârtie, cernélă şi cu condeiul după ureche aştepta ce are sĕ urmeze. Judecătorul mĕsura cu ochii sĕi nemiloşĭ fata.

„Cum te chiamă?“ o întrebà brusc.

„Melania Sacael.“

„Etatea şi locuinţa?“

„Şesespredece anĭ. Stau la tata, care arde cărbunĭ lângă Onze-Fontaines.“

„Poţĭ sĕ jurĭ, că vei spune adevĕrul şi nimic alta, decât adevĕrul?“

„De aceea am venit.“

„Ridică mâna!... Aşa... D-ta ai fost în nóptea de 2 spre 3 la cărbunărie. In apropierea colibei vóstre a fost omorît pădurarul Seurrot... Spune, ce scii despre asta.“

„Sĕ vĕ spun ceea ce sciu. Ómenii noştri plecaseră cu cărbunĭ la Stenay. Eu am rĕmas sĕ păzesc grămedile. Pe la órele 2, tocmai când se ascundea luna, venì Manchin, care este tăietor de lemne în Iré şi trecù pe lângă noi. „Ce te-ai sculat aşa de diminéţă“ îl întrebaiŭ eu: „Ce-ţĭ face nevasta. copiii?“ — „Rĕu, nevasta are ferbinţelĭ, ér copiiĭ crapă de fóme; n'avem o cóje de pâne în casă, mĕ duc sĕ împuşc vr'un iepure, ca sĕ-l vênd diminéţă în Marville“. După asta a plecat. Nu peste mult audìi o împuşcătură. Api vorbe de cértă. „Mişelule!“ strigà pădurarul „am sĕ te învĕţ minte!“ — „Seurrot, lasă-mĭ te rog iepurele, copiiĭ mei n'au ce mânca.“ — „Du-te la dracul“. — După acésta se aruncară unul asupra celuilalt. Se audiră câteva detunăturĭ... De-odată strigà pădurarul: „Ah!“ şi cădù la pămênt. Eu mĕ ascunsei în coliba nóstră. Manchin dispărù în tufiş şi de atunci de sigur a trecut frontiera, în Belgia. Asta-i totul ce sciu.“

în tonul indignării într'un articol, pe care „Kr. Ztg.“ l'a tradus și după cum am mai dis, i-a făcut nisce glose.

Cunoscênd acuma substratul acestui proces, trecem la rechisitoriul d-lui conte *Lazar* Miklos, substitutul pe lângă tribunalul din T.-Mureșului, pe care îl traducem după „Kr. Ztg.“, reservându-ne a reveni mai târdiu asupra altor momente ale procesului:

„Inainte de tóte—dice d. substitut—trebue sĕ declar, că n'am nicĭ o antipatie contra vr'unei naționalitățĭ. Membrii naționalităților însĕ trebue împărțițĭ în două grupurĭ: Un grup este compus din ómenĭ cum se cade, carĭ au purtare loială față cu statul; celalalt, mai mic, este compus din agitatorĭ lipsițĭ de conscientă (!) carĭ îșĭ câștigă pânea cu agitația și carĭ induc poporul în rĕtăcire, spre a se înălța pe spatele aceluia. *Aceștia trebuesc scoșĭ din societate și făcuțĭ imposibilĭ.* Așa au propus în timpul din urmă doi patrioțĭ fruntașĭ și oratorĭ eminențĭ: contele Apponyi și scriitorul Herczeg-Ferencz... Al doilea factor, care alăturea cu societatea, este chemat a păși contra agitatorilor lipsițĭ de conscientă (!), este *justiția*.

Justiția s'a ocupat de aprópe cu *Korn* și *Cramer*, cu *Schroff*, *Markovicĭ* și *Valasek*. Er acuma vedețĭ în fața d-vóstrĕ d-lor jurațĭ, érășĭ trei inculpațĭ de felul celor de mai sus. Doi dintre dênșii ne sunt destul de cunoscuțĭ, domnii *Korodi* și *Liess*, două persóne cunoscute ca primejdióse! Toțĭ aceștĭ ómenĭ formézá *drojdia* naționalităților. activitatea lor în țéră și în afară de țéră este destul de cunoscută. Ei sunt periculoșĭ pentru țéră prin colaborarea lor la „Kr. Ztg.“ și la alte diare Periculoșĭ sunt și din punctul de vedere, că la alegerĭ și-au pus candidatura *cu programul naționalist.* Ei stau în legătură și cu foi din strĕinătate ca: „Ostdeutsche Rundschau“ din Viena, „Rumänischer Lloyd“ din Bucurescĭ*) și „Münchner Nachrichten“.

Spiritul diarului „Kr. Ztg.“ este *ura contra națiunei maghiare.* Korodi representă spiritul acestui diar. El a fost conducĕtorul acestui diar și influența lui era așa de mare, în cât de la el depindea, décă se publica vr'un articol séu nu. De aicĭ putețĭ vedé d-lor jurațĭ, *cine* este acest Lutz Korodi și *ce* este el, acest membru al legislativei ungare.

In fie care numĕr din „Kr. Ztg.“ se póte constata ațîțare contra Maghiarilor. Er d. Korodi a declarat în camera ungară că el aprobă tendența și spiritul acestui diar. Și un astfel de individ ajunge în parlamentul ungar. Asta nu s'a putut altmínterĭ, de cât că șĭ-a tras alegĕtorii pe sfóră; numai așa a putut fi ales.

Și cum stăm cu loialitatea mult lăudată a Sașilor. Korodi și tovarășii lui sunt antidinasticĭ, căcĭ cine agită contra unei legĭ sancționate de Majestatea Sa, acela lucrézá contra regelui și a voinței lui. Er pe Hermann Schroff îl făcură redactor la „Kr. Ztg.“, după-ce îl expulsaseră din România pe motiv, că a insultat pe Majestatea Sa regele nostru.

---

*) „Kr. Ztg.“ face la acest loc observația „Der Witz ist gut!“

Orendi era om liniștit și cum se cade, până a ajuns în tovărășia lui Korodi și companie. Apoi și-a părăsit cancelaria de advocat și s'a apucat de agitare. Er *Liess*, în loc sĕ se ocupe cu lucrurĭ seriόse, se apucă din tinerețe sĕ agite contra națiunei maghiare.

Nicĭ *bărbăție* nu au inculpații. Ei nu dic: „Da, am agitat!“ ci tăgăduesc pur și simplu; ei n'au fost indemnațĭ așa-dér prin sentimente nobile a comite delictul. Cel mai periculos însĕ între ei este *Korodi....*

Asupra articolelor acestora nu trebue sĕ perd multe cuvinte. N'avețĭ de cât sĕ le cetițĭ, d-lor jurațĭ. Aicĭ autorul din *„Tribuna“* vorbesce despre o satisfacție, pe care poporul român o va lua de la Maghiarĭ. Noi scim cu toții, ce față au satisfacțiile acestea, le cunóscem din istorie, din dilele măcelului de la Abrud etc. Și acest articol îl reproduce „Kr. Ztg.“, se identifică cu el și îl aprobă.

Aicĭ avem celălalt articol: „Chestiunea numelor de localitățĭ în Germania“. Se scie, că ministrul președinte Banffy a adus o lege în care se dice, că în Ungaria numele localităților sĕ fie maghiare. Sașii au inițiat o mișcare intensivă contra acestei legĭ. Representanța comunală a orașului Brașov a hotărît ca numele orașului sĕ rĕmână *„Kronstadt“*. Hotărîrea acésta a fost o demonstrațiune contra unei legĭ sancționate. Articulele publicate în foile din Germania, scrise însĕ la noi, se reproduc în foile de aicĭ, ca vocĭ ale opiniei publice germane. Și ce se spune în aceste articole? Se spune, că toțĭ Nemții din Ungaria sĕ țină la olaltă, căcĭ ei sunt 2 milióne și sunt un factor politic. *Totodată îi presentă pe Românĭ ca pe aliații lor naturalĭ și reproduce pasagiul din „Tribuna“* unde se vorbesce de sĕcurĭ și de cόse.

In fine d-l substitut conte Lazar cere un verdict afirmativ.

SCIRILE DILEI.

— 28 Ianuarie v

Alte procese de pressă. După-cum am mai spus, *„Libertatea“* din Orĕștie încă are proces de pressă pentru articolul „A murit Matia și cu el dreptatea“. Redactorul „Libertății“, d-l I. *Moța* a fost citat Sâmbătă la judecătorul de instrucție. D-l Moța a luat rĕspunderea. — Adĭ, 10 Febr. n., se pertractézá înaintea Curții cu jurați din Budapesta procesul redactorului Ambro *Pictor* de la „Narodnie Noviny“, ér la 23 l. c. procesului intentat d-lui *Hurban-Vajanszki.*

Tinerimea română din Brașov învită la petrecerea împreunată cu dans, ce-o va aranja în *1 (14) Februarie 1903*, în sala cea mare de la „Gewerbeverein“, în favorul *„Mesei studenților“* de la gimnasiul român din loc. Inceputul la 8 óre séra. Prețul de întrare: pentru persónă 2 cor., pentru familie 4 cor. Invitările sunt personale. Toaletă simplă. De dorit: costum național.

Balul presei în Bucurescĭ. Mercurĭ 29 Ianuarie v. se va da balul pressei în vastele salóne ale palatului băilor Eforiei. Ĕtă câte-va curiosităţĭ din strălucitul program al acestui bal: Tenorul *Sarcoli*, primul artist pe chitară al Italiei, și care a luat premiul I de chitară la concursul din Turin și a cântat înaintea Curții Regale a Italiei, va da o probă a minunatei sale arte pe chitară.

Intreg *baletul operei teatrului național* de sub direcția d-lui Villa Mario, împreună cu primele balerine d-na Villa și d-na Rachele Borghini, vor face trei numere în programul seratei Balului. — *Spiritul Iuliei Poloneza!* O cărturărésă — sĕ jurĭ, că e spiritul Iuliei Poloneza — va ghici trecutul, presentul și viitorul, și va căuta și în palmă! — Misiunea ca veselia sĕ nu înceteze un singur moment la Balul presei, șĭ-au luat'o doi artiștĭ favorițĭ ai publicului: *Brezeanu și Liciu.* — Va cânta diferite arii moderne un *cor mascat* compus din 12 persóne, dómne și domnĭ....

Mam'zelle Couesdon séu Vrăjitórea din Paris, predice viitorul îndrăgostiților, și mai ales al militarilor, artiștilor și ómenilor politicĭ! — *Chemin de fer*, călĕtorie prin tótă Europa, cu marĭ premii în banĭ pentru voiajorĭ. — *Ultima oră.* Pentru „Ultima oră“ se reservă „Bombe de surprisă“.

Domnitorĭ în Roma. Regele Victor Emanuel a dis, într'o convorbire cu mai mulțĭ diplomațĭ, că nu scie positiv diua când va sosi Țarul Rusiei la Roma. Impĕratul Wilhelm va sosi în Roma la 27 Aprilie.

Bu-Hamara prins. O scire telegrafică din Berlin spune, că pretendentul la tronul din Maroc, *Bu-Hamara* (adevĕratul nume: *Shila leel Zerhuni*) a fost tradat de Cabyli, carĭ până acum îi erau fidelĭ, fù prins și deportat îndată în tabĕra Sultanului. Când s'a rĕspândit vestea tradării, o luptă strașnică s'a născut pentru liberarea lui Bu-Hamara. Lupta a durat 3 óre și din óstea Sultanului au cădut peste 1000 de ómenĭ, însĕ ómenii Sultanului au învins totușĭ și încercarea de liberare n'a succes. La 1 Februarie armata învingĕtóre a întrat în Fez cu 200 prisonierĭ, între carĭ și Bu-Hamara cu toțĭ ofițerii sĕi pușĭ în lanțurĭ. Soldații Sultanului au dus cu ei capetele a 90 resculațĭ, înfipte în baionete. Tóte tunurile resculaților au cădut pradă.—După o telegramă din Tanger lupta de la 1 Februarie a fost o adevĕrată baie de sânge.

Diarul „Népszava“ confiscat. La ordinul judecătorului de instrucție Dr. Saly Dezsö, poliția din Budapesta a confiscat numĕrul de Sâmbătă al diarului socialist „Népszava“, pentru-că a făcut critica unei sentințe judecătorescĭ.

Cununie. Reveca *Potcóvă* și Iacob *Balcăș* îșĭ vor celebra cununia religiósă la 15 Februarie st. n. 1903 în biserica gr. or. din Vlădenĭ.

Catastrofă. Din Sanfrancisco se telegrafézá, că la 13 Ianuarie un mare orcan a devastat 8 insule, și cu ocasiunea acésta 1000 de ómenĭ șĭ-au pierdut viéța.

Acționarii și adunările generale.

In nr. 6 de la 7 Februarie 1903 *„Revista Economică“* din Sibiiu se ocupă la locul prim cu scăderea, că atât la băncile strĕine, cât și la ale nóstre acționarii nu ocupă în realitate, în cadrul institutelor lor, rolul ce li s'a dat; astfel adunările generale învestite prin lege cu o serie de agende dintre cele mai importante — atât în privința conducerei supreme, cât și a controlului afacerilor institutului,— au decădut la rolul unor simple formalitățĭ, fără însemnătate.

Neajunsul acesta îl combate revista din cestiune arătând lămurit scăderea, ce ia nascere din faptul neparticipării acționarilor la adunările generale.

Ĕtă ce scrie între altele „Revista Economică:“

„Că nu este bine, așa credem că va fi ușor de înțeles. N'avem decât sĕ aruncăm o privire asupra dispozițiunilor legii, încât acelea privesc societățile comerciale, constatând carĭ sunt agendele ce față cu organele conducĕtóre cad în esclusiva competență a adunării generale, și care este adevĕrata însemnătate a acestor agende,— și apoi fără îndoială va trebui sĕ ajungem la conclusiunea, că îndată ce adunarea generală nu-șĭ împlinesce pe deplin și întru tóte chiemarea la un institut, atuncĭ acesta de fapt este pus cu totul la discrețiunea acelui grup mic de ómenĭ, căror pe o cale séu pe alta li-a succes a ajunge în direcțiunea séu comitetul de supraveghiere, fără ca cercurile în adevĕr interesate sĕ aibă orĭ-ce garanții contra eventualelor abusurĭ ale acelora.

Contrar este tot atât de adevĕrat, că acele institute de banĭ la carĭ adunarea generală îșĭ provede agendele cu tótă seriositatea, au în acest fapt o puternică garanție contra devierilor conducĕtorilor lor de pe calea ce impun și reclamă interesele adevĕrate și generale ale celor ce susțin institutul.

Este clar prin urmare, că orĭ-ce institut și orĭ-care dintre acționarii lui, are sĕ caute în propriul sĕu interes, ca adunarea generală sĕ ajungă de fapt la importanța ce i-se cuvine, séu cu alte cuvinte: interesele institutelor și acționarilor pretind de o potrivă, ca adunările generale sĕ fie cât mai bine cercetate.

Scim fórte bine, că este mai ușor a da un asemenea sfat, decât a-l urma, pentru-că în nenumĕrate casurĭ participarea la adunare ar fi împreunată, peste pierderea de timp, încă și cu jertfe materiale, carĭ prea des ar întrece chiar profitul acțiunilor, dividendele.

Dér în acéstă privință băncile nóstre se află într'o situațiune mai favorabilă decât cele strĕine, și mai ales decât băncile marĭ, căcĭ în urma curentului de descentralisare, ce l'a luat organisarea nóstră economică financiară, la cele mai multe dintre băncile nóstre marea majoritate a acțiunilor este plasată aprópe de sediul institutelor, și astfel o mare parte a acționarilor ar puté participa la adunările generale fără multă greutate. Și va fi fără îndoială destul, décă și numai acéstă mare majoritate va usa de drepturile sale, căcĭ interesele ei sunt identice cu interesele totalității.

Recomandăm decĭ acționarilor de la băncile nostre cu tótă căldura, ca sĕ se presinte în numĕr cât sĕ póte mai mare la adunările generale ce acum se convócă.“

ULTIME SCIRI.

Nyon, 9 Februarie. Princesa Luiza sosind din Geneva însoțită de un medic și de fratele sĕu, a întrat adĭ în sanatoriul „Meterie. Starea sănĕtății princesei este îngrijitóre.

Sofia, 9 Februarie. Principele Ferdinand a declarat unei delegațiunĭ, carĭ i-a solicitat sprijinirea Macedonenilor, că Bulgaria se află în ajunul unor evenimente seriόse și că poporul bulgar are incredere în Rusia și în puterĭ, că vor crea o nouă situație în Macedonia.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

„Pentru numele lui Dumnedeu! De ce nu le-ai spus astea îndată, când ai fost chemată?“

„Nu mĕ privia pe mine. Și apoi nicĭ nu voiam sĕ denunț pe Manchin.“

„Așa? Și astădĭ țĭ-ai schimbat așa repede părerea?“

„Da. Fiind-că am audit, că este acusat Gustin.“

„Cine e Gustin?“

Fata se înroșì și șopti:

„Unul din calfele nóstre, un băiat, care n'ar face rĕu nicĭ unei musce... vedețĭ, când am audit, că e bănuit pentru fărădelegea făptuită de altul, am venit în fuga mare și așĭ fi fugit până la diua județului, décă ar fi trebuit, căcĭ Gustin al nostru este nevinovat!... Sunt gata a pune jurămênt și a-mĭ băga mâna în foc pentru Gustin...“

Fata vorbia cu o emoțiune, care îi stătea bine și o făcea mai frumósă, cu tóte hainele ei sdrențóse. Judecătorul sever fù și el mișcat de forța elocuenței, cu care fata apĕra pe Gustin.

„Dér ce ai?“ întrebà judecătorul, vĕdênd cum fata îngălbinesce.

Ea se îngălbeni și mai tare și sudorĭ recĭ îi curgeau de pe frunte.

„Imĭ vin amețelĭ. Nu mai pot“ bâlbâì dênsa.

Judecătorul îi întinse un pahar de vin.

„Bé acest vin, repede!“

Burlacul era ca trăsnit și fata îl aduse în cea mai mare încurcătură...

Actuarul dise: „E un leșin. — Póte e nemâncată.“

„Ți-e fóme?“ întrebà judecătorul.

Ea dĕdù din cap în semn afirmativ.

„Scuzațĭ“, rĕspunse fata cu voce stinsă „n'am mâncat de erĭ nimica... De aceea îmĭ vin amețelĭ...“

Sourdat se emoționà. De anĭ de dile inima lui de burlac nu simțì milă. Se gândia, cum acéstă fetiță alergà cale de mai multe mile, sĕ-șĭ scape iubitul din ghiarele justiției. — Trei mile... și căldura asta mare... și flămêndă... Aruncă o privire asupra mesei. Salata?... Racii?... Nu, acestea erau pentru ómenĭ, carĭ s'au săturat de alte mâncărĭ. Cu un adevĕrat eroism luà blidul cu păstravul și tăind o bucată, o întinse fetei într'o farfurie.

„Mănâncă“, dise judecătorul.

Fata nu așteptà, sĕ-i mai dică odată. Incepù sĕ mănânce cu poftă și cu sfială. In câteva minute nu mai era nimic în farfurie, ér d-l Sourdat, darnic până la extrem, o umplù din nou.

Actuarul Toucheboeuf rĕmase încremenit. Nu mai cunoscea pe judecător. El admira cu regret pofta de mâncare a fetei de cărbunar, care înghițì pescele scump, fără nicĭ o ceremonie, par'că ar fi fost o scrumbie. Și murmura nĕcăjit: „Pĕcat de acest păstrav frumos!...“

In acel moment se deschide ușa. Părintele de la Sf. Victor îmbrăcat în reverendă nouă, întrà și se uita mirat la fata spăriată.

„Prea târdiu, părinte. Păstrăvul s'a dus!“ Și apoi îi povesti întêmplarea cu fata.

Părintele suspinà. El înțelese mărimea jertfei și pe jumĕtate emoționat, pe jumĕtate rĕdênd bătù pe judecător pe umĕr:

„D-le Nemorin Sourdat“, dise el tare, „eștĭ mai bun, decât te credeam. Sĕ-țĭ fie ertate tóte pĕcatele gurmandisei în schimbul păstravului, pe care noi nu l'am mâncat.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121 20
Renta de corône ung. 4%	99 70
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	93 65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.55
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	94 55
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.60
Impr. ung. cu premii	201.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	160.—
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	121 15
Rente austr. 4% de corône	101 60
Losurĭ din 1860.	155.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.90
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	750.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	700 50
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117 12½
London vista	239.85
Paris vista	95.42½
Note italiene	95.55

10353—1902 sz.

tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Gust Rudolf végrehajtatónak Ghisa Anna szl. Thauss végrehajtást szenvedő elleni 162 kor. 04 fill. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén levő a földvári 539 számu tljkvben fekvő, 3719 hrsz. ingatlanra 923 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi Február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor**, a Földvár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi Szeptember hó 24-ik napján.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkönyvi hatóság.

Dr. Grünfeld, e. biró.

846,1—1.

„AURARIA“, cassă de economii, societate pe acţiunĭ în ABRUD.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ aĭ institutului „AURARIA“, cassă de economii, societate pe acţiunĭ în Abrud, prin acésta se convócă la

a XV-a adunare generală ordinară,

ce se va ţiné la **12 Martie st. n. 1903 la 10 óre** a. m., în Abrud, în localul institutului.

Ordinea de ḑi:

1. Raportul direcţiunii şi al comitetului de supraveghiere şi împărţirea profitului curat.
2. Fixarea marcelor de presenţă.
3. Alegerea a 2 membrii în direcţiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propunerĭ în cadrul statutelor.

Domnii acţionarĭ, carĭ voesc a participa la acéstă adunare în persónă orĭ prin plenipotenţat, sunt rugaţĭ a-şĭ depune acţiunile şi eventual documentul de plenipotenţă cel puţin cu o ḑi înainte de adunarea generală la cassa institutului séu la institutul „Doina“ din Câmpenĭ orĭ la institutul „Detunata“ din Bucium.

Abrud, la 2 Februarie 1903.

Direcţiunea.

Raportul

comitetului de supraveghiere al „Aurariei“ pe anul de gestiune 1903

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere al institutului de credit „Auraria“ esaminând şi revidând bilanţul posiţie de posiţie cu registrele principale şi auxiliare, acela l'am aflat corect redigiat şi l'au primit fără modificare.

Pe temeiul acesta propunem, ca raportul direcţiunei precum şi propunerea aceleia asupra distribuirei profitului curat sĕ se priméscă în întregul ei şi de către On. adunare generală cu aceea deosebire, că la posiţia II p. 4 suma de 200 cor. sĕ se distribue pentru 4 şcóle sĕrace şi sĕ i-se dee absolutorul.

In fine comitetul de supraveghiere se rógă ca şi raportul sĕu să fie luat la cunoscinţă şi On. adunare generală sĕ-l priméscă dându-i absolutorul.

Abrud, la 5 Februarie 1903.

Dr. Vasile Fodor m. p., president adhoc. **Nicolae David** m. p., notar.

Contul bilanţului.

ACTIVE:		Coróne	f.	PASIVE:	Coróne	f.
Cassa în numĕrar		2085	73	Capital social 300 acţiunĭ à cor. 200 —	60000	—
Cambii de bancă		554516	38	Fondul de reservă statutar al acţionarilor	44152	30
Imprumuturĭ hipotecare		150045	73	„ special de reservă	47768	15
Credite cambiale cu acoperire		37085	—	„ de pensiune al funcţionarilor	35126	20
Efecte publice		39722	50	„ spec. de amortisare	3205	38
Acţii dela diverse băncĭ		10400	—	„ „Alesandru Filip“	262	40
Realităţĭ		5434	35	Depunerĭ pentru fructificare	543095	16
Mobiliar	C 1033.87 fil.			Cambii de bancă reescomptate	30947	—
după amortisare de	„ 103.39 „	930	48	Dividendă neridicate	360	—
				Interese anticipate pro 1903	11839	70
Interese restante		614	80	Diverse conturĭ creditóre	1606	12
Diverse conturĭ debitóre		1201	40	Profit net	23673	96
		802036	37		802036	37

Contul profitului şi al pierderilor.

EŞIRĬ:		Coróne	f.
Interese:			
pentru depunerĭ spre fructificare	C 27633.85 fil.		
pentru fondul gen. de reservă	„ 2127.30 „		
pentru fondul spec. de reservă	„ 2282.50 „		
pentru fondul de pens.	„ 1695.20 „		
pentru fondul spec. de amortisare	„ 185.10 „		
pentru fondul „Alesandru Filip“	„ 12 40 „	33936	35
Spese:			
Salare	C 9154.03 fil.		
Chirie	„ 600.— „		
Spese de postă şi alte	„ 1753.44 „		
Marce de presenţă	„ 1660.— „	13167	47
Contribuţiune:			
directă	C 3970.98 fil.		
10% dare la inter. dela dep. şi alte comp. de timbru	„ 2968 72 „	6939	70
Amortisare din mobiliar		103	39
Profit net		23673	96
		77820	87

VENITE:		Coróne	f.
Interese:			
dela cambii de bancă	C 53900.12 fil.		
„ împrumuturĭ hipotecare	„ 9938.34 „		
„ credite cambiale cu acoperire	„ 3884.71 „		
„ efecte publice	„ 2787.13 „	70510	30
Taxă de transcriere		8	—
Provisiune		7302	57
		77820	87

Abrud, la 31 Decemvrie 1902.

Dr. Laurenţiu Pop, director. **Silviu Lazar**, contabil.

Membrii Direcţiunii:

Romul Furdui m. p., preş. *G. Ivascu* m. p., *Ioan Macaveiu* m. p., *Dr. Bordia Alex.* m. p., *Petru Macaveiu* m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat bilanţul present, contul profitului şi al perderilor şi confrontându-le cu registrele principale şi auxiliare ale institutului, constatăm, că le-am aflat cu acelea în deplină conformitate şi ordine.

Dr. Vasile Fodor m. p. *Nicolae David* m. p. *Nicolau Lobonţiu* m. p. *Constantin Cothişel* m. p.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.